

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Me lausuneet olemme huolissamme opiskelijoiden toimeentulosta. Opiskelijat tulee ottaa huomioon sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa, ja sitä ennen opintotuen kokonaisuudistuksessa pitää keskittyä turvaamaan opiskelijoiden rahamääräiset etuudet opintolainamäärän kasvattamisen sijaan.

Lausunnonantajan näkemykset opintorahan huoltajakorotuksen korottamisesta

Suhtaudumme opintorahan huoltajakorotukseen lämmöllä. Tämä korotus on tarpeellinen ja tukee perheellisten opiskelijoiden toimeentuloa tiukassa inflaatiotilanteessa ja mahdollistaa osaltaan perheen perustamisen harkitsemisen jo opiskeluaikana.

Lausunnonantajan näkemykset opintolainan valtiontakauksen korottamisesta

Opintotukijärjestelmän pitää mahdollistaa opiskelijalle ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo ilman lainapainotteisuutta. Opiskelijoiden toimeentulo on turvattava kaikissa elämäntilanteissa. Opiskelijan ei tulisi joutua tekemään työtä tai ottamaan lainaa tullakseen toimeen opintojensa aikana. Nykyinen opintorahamäärä on vuosien saatossa jäänyt inflaatiokehityksestä 163 €/kk. Tämän ja suunniteltujen leikkausten kompensoiminen opintolainan valtiontakauksen korottamisella on riittämätön toimi.

Opintolainan valtiontakauksen korottaminen ei ole linjassa koulutustason nostamisen kanssa. Opintolainan valtiontakauksen korottaminen syventää opiskelijoiden toimeentuloahdinkoa, sekä sulkee heikommista sosioekonomisista taustoista tulevia korkeakoulutuksen ulkopuolelle.

Kaavailtu 200 €:n opintolainan korotus ei korjaa opiskelijoiden toimeentuloa. Laina ei ole ikinä ilmaista rahaa, varsinkaan kun opintolainahyvitykseen ei ole suunnitteilla korotuksia. Opintolainahyvityksessä otetaan jatkossakin huomioon 400 €/tukikuukausi, eli lainakorotus on vain ja ainoastaan opiskelijan harteilla. Valtion velkataakkaa siis siirretään yksittäisen opiskelijan harteille.

Vuoden 2021 Korkeakoulu-opiskelijoiden terveys- ja hyvinvointi -tutkimuksen (KOTT) tuloksissa on nähtävissä, että monilla opiskelijoilla toimeentulo on riittämätön, ja joka kymmenes opiskelija on joutunut tinkimään tarpeellisten lääkkeiden ostosta, koska heillä ei ole niihin varaa. Psykykkistä kuormittuneisuutta raportoi 35 prosenttia opiskelijoista, kun koko väestössä vastaavat osuudet olivat 20 prosentin molemmin puolin 20–39-vuotiailla (FinSote 2020-tutkimus). Yli puolet kyselyyn vastanneista tekee töitä opintojen ohella, ja heistä yli kolmannes kokee töiden häiritsevän opintojen edistymistä. Töissä opintojen ohella käyvistä 65 prosenttia on vastannut käyvänsä töissä, jotta olisi varaa opiskella.

Valtiontakauksen enimmäismäärän korottaminen ei kompensoi rahamääräisistä etuuksista tehtäviä leikkauksia. Leikkaukset asumistukeen sekä opintotuen indeksijäädytykset tulevat ajamaan yhä useamman opiskelijan töihin opintojen aikana. Tämä puolestaan tulee hidastamaan valmistumista, sekä koulutusasteen nostoa – pahimmillaan jopa pysäyttämään sen.

Vaadimme lainsäätäjää harkitsemaan uudelleen opiskelijan toimeentuloa kokonaisuutena siten, että opiskelijoiden velkataakkaa ei kasvateta.

Lausunnonantajan näkemykset muiden kuin korkeakouluopiskelijoiden opintolainan lukukausikohtaisten nostokertojen lisäämisestä

Ei kommentteja.

Lausunnon allekirjoittaneet tahot,

Akavan opiskelijat
Suomen Psykologiliitto ry
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Akavan Erityisalat ry
Suomen Farmasialiitto SFL ry
Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry
Kuntoutusalan Asiantuntijat ry
Insinööriliitto IL ry
Tradenomiliitto TRAL ry
Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset MMA
Suomen Eläinlääkäriliitto ry
Suomen Hammaslääkäriliitto ry
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry
Suomen Lääkäriliitto SLL ry
Luonnon-, ympäristö- ja metsätieteilijöiden liitto Loimu ry
Kasvatuksen ja nuorisotyön asiantuntijat KNT ry
AKI-liitot ry
Suomen Arkkitehtiliitto ry

Diaarinumero
VN/23497/2023

Hanketunniste
OKM026:00/2023